

İddianame İnceleme Raporu:

Türkiye - Berzan Güneş

Clarissa Fondi & Hannah Beck

PEN
NORWAY

PEN NORWAY

Bu rapor, 2020 Türkiye İddianame Projesi kapsamında Norveç PEN için hazırlanmıştır. Proje kapsamında, geçtiğimiz 5 yılda Türkiye’de hazırlanan iddianamelerden bazı örnekler incelenecek; basın, sivil toplum ve insan hakları savunucularını ilgilendiren davalara odaklanılacaktır. Norveç PEN, incelenen iddianamelerin Türkiye ve uluslararası standartlara uyumluluğunu analiz etmek üzere farklı ülkelerden avukatlar ve yargıçların bulunduğu bir ekiple çalışmaktadır. Proje, Norveç Dışişleri Bakanlığı, İstanbul İsveç Konsolosluğu ve Heinrich Böll vakfı tarafından desteklenmektedir. Projenin amacı, Türkiye’de hukukun üstünlüğünü desteklemek amacıyla iddianame yazım sürecine yönelik öneriler geliştirmektir.

10 Ağustos 2020

**Yazan: Hannah Beck & Clarissa
Fondi**

1. Giriş

Davanın özeti:

İddanameyi incelemeye geçmeden önce Berzan Güneş davasının arka plan bilgisini ve kronolojisini vermek, incelemeden çıkan sonuçları daha anlamlı hale getirecektir. Berzan Güneş, profesyonel kariyerine (şu anda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kapatılmış olan) Özgürlükçü Demokrasi gazetesinin web sitesinde editör olarak başladı. Daha sonra, Kürt basınından Mezopotamya Ajansı'nda muhabir olarak çalışmaya başladı. İğdir Cumhuriyet Başsavcılığı, devam etmekte olan bir soruşturma kapsamında, hakkında suç duyurusunda bulundu. Polis, 4 Nisan 2018 tarihinde Güneş'in ailesinin İğdir'daki evine bir baskın düzenledi. Güneş'in kendisi evde bulunamadı, babası gözaltına alındı. Babasının gözaltına alındığını öğrenen Güneş, ifade vermek için Cizre İlçe Emniyet Müdürlüğü'ne gitti.

1 Haziran 2018 tarihinde Güneş için bir yakalama emri çıkarıldı, ardından 6 Haziran 2018 tarihinde Güneş'i "terör örgütü propagandası yapmakla" suçlayan bir iddianame düzenlendi. 11 Haziran 2018 tarihinde rutin bir kimlik kontrolü sırasında gözaltına alındı. Sosyal medya paylaşımları nedeniyle, aynı soruşturma kapsamında kendisi için başka bir tutuklama kararı daha çıkarıldı. Tutuklu yargılanmak üzere Şırnak T Tipi Kapalı Cezaevi'ne gönderildi.

Yargılanmasının ilk duruşması 7 Ağustos 2018 tarihinde gerçekleşti.

Berzan Güneş, SEGBİS (Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi - bir telekonferans sistemi) aracılığıyla İğdir Sulh Ceza Hakimliği huzurunda ifade verdi. Mahkeme, Güneş'in tutuklulukta geçirdiği süreyi göz önüne alarak denetimli serbestlik hükmüyle tahliyesine karar verdi. Sonuç olarak, Güneş ilk duruşmasından önce, 11 Haziran 2018'den 7 Ağustos 2018'e kadar tutuklu kaldı.

İkinci duruşma 4 Eylül 2018 tarihinde gerçekleşti, ancak Güneş'in duruşmaya katılmaması nedeniyle ertelendi.

Üçüncü duruşma 16 Ekim 2018'de gerçekleşti. İğdir 2. Ağır Ceza Mahkemesi, davasını İstanbul Anadolu 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde aleyhine açılan başka bir dava ile birleştirme kararı aldı. Bu dava, 2011 yılından 2015 yılına kadar, üniversite öğrencisi olduğu dönemde terör örgütüne üye olmakla suçlandığı zaman dilimini kapsıyordu. Aleyhine açılan bu iki dava, onu bir gazeteci olarak değil, bir suçlu olarak yargılamak için birleştirilmiş gibi görünmektedir. Birleştirme kararından sonra, Güneş'in tüm davaları İstanbul Anadolu 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü.

Son duruşma 5 Kasım 2019 tarihinde, Berzan Güneş'in katılımı olmadan gerçekleşti. Duruşmada "terör örgütü üyeliğinden" kanıt yetersizliğinden ötürü beraat etti ancak "terör örgütü propagandası yapmaktan" 3 yıl 1 ay 15 gün hapis cezasına çarptırıldı.

Güneş aleyhine verilen bu karar istinafa taşımıştır, şu an İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 27. Ceza Dairesi'ndedir. İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 27. Ceza Dairesi, sanığa verilen cezanın onaylanıp

onaylanmamasına karar verecektir. Üst mahkemeye yapılan bu başvuru hakkında henüz bir karara varılmamıştır.

2. İnceleme

İddianamenin Türk Hukukuna açısından değerlendirilmesi:

İddianame, muhabir Berzan Güneş'i "terör örgütü propagandası yapmak" ile suçlamaktadır. İddianame, başlangıçta iyi yazılmış izlenimi veren iki sayfadan oluşmakta, ancak bu iki sayfaya detaylı bakılınca, tümüyle düzensiz bir nitelik taşıdığı ortaya çıkmaktadır. Adil ve şeffaf bir yargı süreci için, önemli gerçeklerin ve detayların sunumu kadar, iddianamenin genel formatı da çok önemli bir rol oynamaktadır. Anlaşılır şekilde düzenlenmiş bir iddianame, sanığın içeriği doğrudan kavrayabilmesine olanak tanır ve yanlış kaniya yer bırakmaz; böylece duruşmaların adil bir şekilde devam etmesi sağlanmış olur.

Türk Ceza Muhakemeleri Kanunu'nun 170. maddesi gereğince iddianamede belirtildiğine göre, İğdır Ağır Ceza Mahkemesi yetkilidir. Ayrıca yasal zorunluluk gereği, düzenlenme tarihini ve Cumhuriyet Savcısı'nın imzasını da üstünde taşımaktadır. Ancak, iddianamenin altında bir paragraf açılarak, net bir şekilde ayrılması ve gövde metnin sonunda bulunması nedeniyle, düzenlenme tarihi ilk bakışta fark edilebilir değildir. Bir iddianamenin düzenlenme tarihi, sanığın suçlamalara vereceği yanıtlar açısından çok önemlidir ve bu yüzden açık bir şekilde görünür olmalıdır.

İddianame; soruşturmaların, (terör örgütü propagandası eylemine karıştığından şüphelenilen kişileri araştırmakta olan) İğdır İl Emniyet Müdürlüğü tarafından yürütüldüğünü

belirtmektedir. İddianameye göre, soruşturma çoğunlukla internet üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle, hiçbir muhbirden bahsedilmemektedir. Facebook, Instagram ve Twitter üzerinden yapılmış muhtelif sosyal medya paylaşımları kanıt olarak sunulmuştur.

İddianame, Türkiye Terörle Mücadele Kanunu'nun ilgili 7/2-2 numaralı maddesine istinaden, yöneltilen suçun "terör örgütü propagandası yapmak" olduğunu açıkça belirtmektedir. Ek olarak, sanığın hak ve ödevleri ve cezanın süresine ilişkin Türk Ceza Kanunu'nun 43/1, m.53 ve Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 325/1 numaralı maddelerine atıfta bulunmaktadır. İddianamede, ilgili tüm maddelerden bahsedilmiş olsa da; bahsedilme şekilleri itibarıyla, Türk hukuk sistemine dair profesyonel bilgisi olmayanlar için, "43/1, m.53" numaralı maddelerin hangi kanuna atıfta bulunduğu açık değildir: "Terörle Mücadele Kanunu 7/2-2, 43/1, m.53, CMK 325/1".

Maddeler ve hukuki tanımların birbirleriyle ilişkili olarak yerleştirilme şekli dolayısıyla, okuyucu ilk üç maddenin Terörle Mücadele Kanunu'nda bulunabileceğine ve sadece son maddenin Türk Ceza Kanunu'nda yer aldığı izlenimine kolaylıkla kapılabilir. Bu zayıf biçimlendirme, sanığın ne ile suçlandığı konusunda kafa karışıklığına yol açmaktadır ve bu yüzden de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin adil yargılanma hakkı üzerine

olan 6. maddesini ciddi bir şekilde ihlal etmektedir.

Ayrıca, Türk Ceza Muhakemeleri Kanunu'na göre suçun işlendiği yer, tarih ve zaman aralığı savcı tarafından belirtilmelidir. Mevcut iddianamede yer ve tarih verilmiştir, ancak iddia edilen "terör örgütü propagandası yapmak" suçlaması konusunda bunlar oldukça karışık ve belirsizdir.

İlk olarak, "İğdır/Merkez" suçun işlendiği yer olarak belirtilmiştir. Detay eksikliğinden ötürü, okuyucu için bunun sanığın evi ya da başka bir yer olup olmadığı net değildir.

İkincisi, suçun gerçekleşme tarihinin 4 Nisan 2018 olduğu iddia edilmektedir. Bu tarih, iddianamede bahsi geçen sosyal medya paylaşımları ya da başka bir olay ile eşleşmemektedir. Güneş'in ailesinin evinde yapılan aramada PKK/KCK ile ilişkili beş kitabın bulunduğu kısaca bahsedilmiştir, ancak iddianame bu olayın tam olarak nasıl gerçekleştiğine dair herhangi bir bilgi sunmamaktadır. Bu nedenle, davanın arka planına dair bir bilgiye sahip olmadan bu iddianameyi okuyan kişi, 4 Nisan 2018 tarihinin neden suçun işlenme tarihi olarak belirtildiği konusunda hiçbir bilgiye ulaşmamaktadır.

Son olarak, Türk Ceza Kanunu'nun 43 (1) numaralı maddesine (aynı nitelikteki birden

fazla suç için tek bir ceza verilmesi) rağmen, savcı tarafından iddia edilen suçun zaman aralığından hiç bahsedilmemiş, "terör örgütü propagandası yapmak" suçunun birden fazla kez işlendiği belirtilmiştir. Kanıt olarak sunulan sosyal medya paylaşımlarından bazılarının tarihi 2014'e kadar gitmektedir, yer alan en yeni sosyal medya paylaşımı ise 30 Haziran 2018 tarihidir. Dolayısıyla, iddia edilen suçun 4 Nisan 2018 tarihinde işlendiğini belirten iddianamedeki tarih, yanıltıcıdır.

Ceza Muhakemesi Kanunu, iddianamelerin olası tutuklama kararlarına dair bilgi barındırmasını ve tutukluluk süresinden bahsedilmesini gerektirmektedir. İddianame düzenlenmeden önce, bir tutuklama kararının çıktığı ve Güneş'in bulunmadığı için sorgulanmadığı, savcı tarafından açıkça belirtilmiştir. Tutuklama kararının tarihine dair başka bir ayrıntıdan bahsedilmemektedir.

Yukarıda yer alan tüm ifadelerden de anlaşılacağı gibi bu belge, iddianamelerin en önemli noktaları bakımından eksik ayrıntılara sahiptir. Mevcut iddianamenin Türk Hukuku açısından en büyük kusurlarından biri, işlenen suçun kesin tarihi ve zamanına dair bilgi sunamamasıdır, bu da sanığın tam olarak ne ile suçlandığına dair belirsizliğe yol açmaktadır.

İddianamenin Uluslararası standartlara göre değerlendirilmesi:

İddianame, belgenin tebliğinden itibaren sanığın hangi yasal dayanak ve ne ile suçlandığını anlayabilmesini sağlayan, ceza davası sürecinin temel unsurudur. Bu bilgi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesi tarafından koruma altına alınmış olan adil yargılama hakkı uyarınca, gerçekleşecek duruşmalar için uygun bir savunma hazırlanması sürecinde çok önemli

bir rol oynamaktadır.

AİHS'nin 6 (3a) numaralı maddesinde, "Kendisine karşı yöneltilen suçlamanın niteliği ve sebebinden en kısa sürede, anladığı bir dilde ve ayrıntılı olarak haberdar edilmek" gerekliliğini vurgulanmaktadır. Bu yasal zorunluluk ışığında, mevcut iddianamenin suçlamaya dair ivedi,

anlaşılabilir ve detaylı bilgi barındırma kriterlerini karşılayıp karşılamadığı sorusu ortaya çıkmaktadır. Öncelikle, ivedi şekilde bilgi verilmesi konusunda bir sorun görünmemektedir. İlk duruşma 7 Ağustos 2018 tarihinde gerçekleşmiştir. Dolayısıyla, 6 Haziran 2018 ile, iddianamenin düzenlenme tarihi, duruşmaların başlama tarihi arasında, savunma stratejisi hazırlamak için yeterli zaman geçmiştir. Ayrıca, iddianamenin düzensiz yapısı dolayısıyla zaman zaman içeriği kavramak zor olsa da, belge Güneş'in konuştuğu bir dil olan Türkçe olarak yazılmıştır. Ancak, iddianame suçun nedenine dair yeterli ayrıntı içermemektedir. Savcı, iddianamenin başlangıcında İğdır Merkez'de 4 Nisan 2018 tarihinde "terör örgütü propagandası yapmaktan" bahsetmektedir. Suçun tarihinin neden 4 Nisan 2018 olduğunun düşünülmesine dair başka bir ayrıntı bulunmamaktadır, bu yüzden başlangıç kısmı sadece genel bir kafa karışıklığına yol açmaktadır. Güneş'e, kendisine yöneltilen suçların kapsamını tamamen anlayabilmesini sağlayacak yeterli

ayrıntılar verilmemiştir ve bu nedenle Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin adil yargılama ilkesinin ihlal edildiği söylenebilir.

Ayrıca, 1995 yılında Birleşmiş Milletler tarafından Viyana'da kurulan Uluslararası Savcılar Derneği tarafından tüm hukuk sistemlerinde "cezai suçların adil, etkili, tarafsız ve liyakatli bir şekilde kovuşturulması" amacıyla belirlenen standartlar bulunmaktadır. Bu standartlara göre, bir savcı yalnızca "davanın temeli, makul bir şekilde güvenilir ve kabul edilebilir kanıtlardan oluşmalıdır ve bu nitelikteki kanıtların olmaması durumunda davaya devam edilmemelidir" ilkesine uyararak cezai bir kovuşturma başlatmalıdır. Bu standartlar ışığında, iddianamede sunulan kanıtların yanı sıra bu kanıtların, yöneltilen suç oluşturduğu somut olaylarla ilişkisi de aşağıda değerlendirilmektedir.

İddianamede sunulan kanıtların değerlendirilmesi:

Türk Ceza Kanunu'nun 170 (4) numaralı maddesine göre, iddianamede, yüklenen suç oluşturduğu olaylar, mevcut delillerle ilişkilendirilerek açıklanmalıdır.

İddianamede, iki adet yasaklı içerik paylaşımı barındırdığı iddia edilen, sanığın adının yer aldığı bir Facebook sayfası tespit edilmiştir. Bu paylaşımlardan birinin tarihi 2015'e kadar giderken, iddianamede diğerinin tarihine dair bir bilgi bulunmamaktadır.

Bir sonraki paragrafta da 2016 yılında Instagram'da benzer bir içerik ile paylaşılmış bir gönderi yer almaktadır. Ancak Instagram hesabının adından bahsedilmemiştir.

Bir sonraki paragrafta da yine hesap ismi

verilmeden, Twitter'da gerçekleştirilmiş on sekiz suç iddiası listelenmiştir. Ancak bu paylaşımların çoğunda, iddianamede Güneş'in propagandasını yapmakla suçlandığı iki örgüt olan PKK ya da KCK'ya (Kürdistan İşçi Partisi/Kürdistan Topluluklar Birliği) dair bir içerik yoktur. Paylaşımlarının çoğu YPJ ve YPG adlı örgütlere ait içerik barındırmaktadır, bu iki örgütten de iddianamenin başında, ilk paragrafında bahsedilmemektedir.

Ayrıca, Twitter paylaşımları da kronolojik olarak listelenmemiştir. Sadece 2014 ile 2015 arasındaki ilk yedi paylaşım kronolojik olarak sıralanmıştır. Bunların ardından, bir ileri bir geri olmak üzere 2014 yılının farklı

aylarında yapılmış yedi paylaşım yer almıştır. Son olarak liste, tekrar kronolojik olarak sıralanmış, 2018 yılında paylaşılmış dört adet gönderi ile son bulmuştur. Bu sıra bozukluğu, suçlama listesini okumayı oldukça zorlaştırmakta ve listeye karışık bir görünüm vermektedir.

Toplam yirmi bir adet sosyal medya paylaşımının spesifik içerikleri ve hukuki statüleri göz önüne alındığında, yarısından daha azının sanık tarafından Kürt gruplarını onaylayan mesajlar içerdiği farkedilebilir. Bunların ardından gelen on iki paylaşımında, Güneş'in siyasi görüşlerine ya da bu paylaşımlara dair kişisel fikirlerine dair yapılmış kişisel bir beyan yoktur ve bu nedenle de Türkiye Terörle Mücadele Kanunu kapsamında bir suç olarak görülemez.

- İlk Facebook paylaşımında, PKK/KCK bayrağının renklerini taşıyan bir kumaşa bürünmüş bir kadının fotoğrafı yer almaktadır, ancak sanığın PKK/KCK'nın ideolojisini onaylayıp onaylamadığına dair bir çerçeveye oturtulabilecek herhangi bir yorumu bulunmamaktadır. Ayrıca iddianamede, yukarıda da belirtildiği gibi, bu paylaşımın tarihi yer almamaktadır.
- İddianameye göre ikinci Facebook paylaşımında da “ve o kadınlar, bugün silahları ile Şemgaş'a geri geldiler” cümlesiyle bir kadın bir teröristi göstermektedir, ancak yine sanığın bunu olumlu ya da olumsuz karşıladığına dair bir belirti yoktur.
- Instagram paylaşımında, Fransa'da öldürülen bir PKK/KCK üyesinin resmi bulunmaktadır. İddianame, sanığın bu resme dair suç oluşturan bir yorum yaptığını belirtme konusunda bir kez daha yetersiz kalmıştır. Tek başına bir resmin paylaşılması, sanığın bu kişinin vefatından mutlu ya da mutsuz olduğunu söylemek için yeterli bir eylem değildir.

– Sanık, Twitter'da 17 Ekim 2014 tarihinde “Rakka tamamen QSD kontrolü altında”, 14 Haziran 2015 tarihinde “YPG güçleri Cellab Nehri'ni geçti”, 30 Aralık 2015'te “direnişin 107'nci günü Biji YPG” paylaşımlarında bulunmuştur. Paylaşılan bu bilgilerin hiç biri, siyasi görüşlerine ya da bu anlaşmazlıktaki kişisel konumu hakkında bir sonuca varmaya imkan tanımamaktadır.

– Sanık, 3 Nisan 2014 tarihinde Twitter'da YPG/YPJ üyelerinin ve bayraklarının yer aldığı bir video paylaşmıştır. Daha sonra da 10 Nisan 2014'te PKK/KCK yöneticisinin bir fotoğrafını, 7 Ekim 2014'te de YPG üyesi iki kadının fotoğrafını paylaşmıştır. Listelenen bu üç suçlama da sanığın bunları onayladığına dair yorumlar barındırmamaktadır.

– 22 Ocak 2018'de Twitter'da “Şırnak ve Mardin'in anneleri: Afrin'i onlara bırakmayacağız” yorumuyla beraber 5 kadının fotoğrafını paylaşmıştır. Bu yorum, sanığın “onlar” derken ne kastettiğini belirtmediği için yoruma açıktır ve AİHS'nin 6 (2) numaralı maddesine göre (masumiyet karinesi) kendisine yöneltilen suçlamaların bir parçası olamaz.

– 29 Ocak 2018'de, Twitter'da duvarların üstünde duran çocuk ayakkabılarıyla ilgili “Robert Fisk'in Afrin izlenimleri: Öldürülen mülteciler, bebekler, kadınlar ve çocuklar” içerikli bir paylaşımında bulundu. 30 Ocak 2018'de de kucağında bir çocuğun fotoğrafını taşıyan bir kadın fotoğrafını, “Afrin'de ölen çocukları görünce aklıma Cemil'im geliyor” içeriğiyle paylaştı. İki paylaşım da, bir kez daha, sadece bilgi içermektedir, sanığın bu konudaki siyasi görüşüne ya da suçlunun kimin olduğuna dair fikrine dair belirttiği kişisel bir beyan yoktur.

Suç teşkil ettiği iddia edilen sosyal medya paylaşımları listesinden sonra, iddianamede

yeni bir paragraf açılmadan, sanığın evinde yapılan aramada el konulan PKK/KCK örgütlerini destekleyen beş adet kitaptan bahsedilmeye başlanıyor. Ancak bu kitaplardan, iddianamenin başlangıcında yer alan kanıt kategorisi altında bahsedilmiyor. İddianamede delil olarak listelenmiyorlar ve sonradan bahsedilmelerinin nedeni belirsiz.

Genel olarak, bu iddianamedeki suç listesi birçok açıdan tutarsız. Biçimle başlayacak olursak, bölümler ve paragrafların mantıklı bir düzen içerisinde görünmemesinin yanı sıra, söz konusu Facebook sayfası da iddianamenin en başında yer alıyor. Bu bölümü başka bir paragraf takip ediyor ve ancak bundan sonra söz konusu Facebook paylaşımları listeleniyor. Liste, herhangi bir düzenleme ya da ek paragraf olmadan devam ederken, hesap isimlerinin yer almadığı Instagram ve Twitter paylaşımlarını da kapsamaya başlıyor. Düzgünce şekillendirilmemiş bir yapı, tarihi belirtilmemiş paylaşımlarla birleşiyor. Ayrıca, paylaşım listesinde daha önceden bahsedilen kaotik kronoloji de, iddianamenin sanığa yönelttiği iddiaların zaman çizelgesinin net bir şekilde takip edilmesini zorlaştırıyor. Kanıt listesi aniden (ayrı bir paragraf kullanılmadan) sanığın bulunduğu yerleri ve talep edilen ceza bölümünü barındıran bir rapora dönüşüyor.

Zayıf bir düzen, hesap isimlerinin eksikliği, eksik tarihler ve düzensiz kronoloji bir araya gelince, endişe verici derecede bir ihmalkarlık ve tutarsızlık gösteriyor. Listelenen suçlamaların yarısından fazlasının hukuki bir dayanağı olmaması ise çok daha endişe verici. Güneş'in paylaşımları, kendisi tarafından yapılmış siyasi bir yorum barındırmadığından, yukarıda da etraflıca değinildiği gibi, Türkiye Terörle Mücadele Yasası kapsamında bir propaganda olarak görülemez. Geriye, Türkiye Terörle Mücadele Yasasını ihlal ediyormuş olarak görülebilecek

dokuz adet suçlama kaldığı için, listede neden yirmi bir adet suçun yer aldığı sorusu ortaya çıkıyor. Belki de bu dokuz suçlama, sanık aleyhindeki suçlamaları desteklemek için yeterince ikna edici görülmemekte. Bu, Türk Ceza Kanunu'nun 170 (2) numaralı maddesiyle ters düşüyor gibi görünmektedir, "Soruşturma evresi sonunda toplanan kanıtlar, suçun işlendiği husunda yeterli şüphe oluşturuyorsa; Cumhuriyet savcısı bir iddianame düzenler". Ayrıca, bu paylaşımlarının çoğunun 2014'e kadar uzandığını belirtmek de önemlidir. Yıllar sonra yazılan bir iddianamede, bu kadar geçmişte yapılmış paylaşımlara odaklanılması sıradışı gözükmemektedir. Savcının, kanıtların yeterli olduğundan emin olamadığı ve bu yüzden de iddianameye ağırlık kazandırmak için ölçüsüz miktarda kanıt yerleştirildiği izlenimi ortaya çıkıyor. Kanıtların çoğunda, sanığın sosyal medya paylaşımları ile yöneltilen suçları birbirine bağlayacak net bir gerekçe bulunmadığından ötürü, kanıt listesinin gereksiz bir şekilde, gerçek suçlayıcı içerik olmaksızın genişletildiği görülmektedir. Sanık aleyhine kanıtlar listesinde rabitasız paylaşımların yer alması, sanığın masumiyet karinesi hakkını ciddi şekilde tehlikeye attığından, AİHS'nin 6 (2) numaralı maddesi uyarınca önemli endişeler doğurmaktadır. Sanığın aleyhine yapay bir kanıt listesi oluşturmak, mahkemede kendisine karşı olumsuz bir fikir oluşması riskini doğurabilir, bu da yine AİHS'nin 6 numaralı maddesinde yer alan adil yargılanma hakkının açıkça ihlali anlamına gelir.

Gereksiz yere dahil edilen bazı kanıtlara dair bu endişeler ışığında, iddianamenin üst bölümündeki kanıtlar kategorisinde, daha önce bahsedilen beş kitabın veya bu kitaplara el konulan ev aramasının yer almaması daha da şaşırtıcıdır.

Ayrıca, iddianamenin üst bölümünde

kısımında 4 Nisan 2018 tarihi “suçun işlenme tarihi” olarak belirtilmektedir. Yukarıda belirtildiği gibi, bu tarih, iddianamede bahsi geçen sosyal medya paylaşımları ya da başka bir olay ile eşleştirememektedir. İddianame, ev aramasının gerçekleştiği tarihi de belirtmemektedir. Ancak davanın arka planına dair yaptığımız araştırmada, ev aramasının gerçekleştiği tarihin, iddianamedeki resmi “suçun işlenme tarihi” ile eşleştiği ortaya çıktı: 4 Nisan, 2018. Belki de “suçun işlenme tarihi” olarak bu tarihin seçilmiş olmasını açıklayan eksik bağlantı budur. Ancak bu tarihin seçilmesi hala mantık dışıdır çünkü iddianamenin ilk paragrafında,

3. Sonuç ve Öneriler

Şu anki haliyle bu iddianame, birçok bakımdan profesyonel olmayan mesleki bir performans sergilediğinden ötürü, Avusturyalı savcılar tarafından hiçbir koşulda hazırlanmayacak bir iddianamedir. Eğer herhangi bir nedenle böyle bir şekilde hazırlanmış olsaydı, sanığın avukatı şekli kusurlar nedeniyle derhal bir temyiz başvurusunda bulunurdu. İlgili Yüksek Mahkeme de, bu iddianameyi muhtemelen kabul etmeyecek ve herhangi bir adli karar vermeden önce Cumhuriyet Başsavcılığı’ndan bir açıklama talep edecek, soruşturmanın yeniden açılması için iddianameyi Başsavcılığa geri gönderecekti. Geliştirilmesi gereken noktalar, özet olarak aşağıdaki gibidir:

- İddia edilen suçlar ve hukuki dayanaklarına dair belirsizlikten kaçınmak için, başlangıç bölümü daha fazla ayrıntı içermeli ve düzgünce şekillendirilmelidir.
- İddianamenin içeriğini mantıksal olarak anlaşılabilir kılmak için paragraflar düzgün bir şekilde kullanılmalıdır.

soruşturmanın “sosyal medya aracılığıyla terör örgütü propagandası yapma” nedeniyle gerçekleştirildiğinden bahsediliyor ve iddianamenin son cümlesinde de “suçun basın yoluyla işlenmiş olmasından dolayı” ağırlaştırılmış ceza talep edilmektedir. İddianame sadece sosyal medya içeriklerine odaklandığından, ev aramasının tarihinden bahsetmediğinden ve ev aramasını ya da el konulan kitapları kanıt olarak belirtmediğinden, resmi olarak belirtilen “suçun işlenme tarihi” ile büyük ölçüde çelişiyor gibi görünmektedir.

- Resmi “suçun işlenme tarihi”, sanığa yöneltilen suçların herhangi biriyle gerçek bir bağlantıya sahip olmalıdır.
- Eğer iddianamede, el konulan kitaplar gibi kanıtlardan bahsediliyorsa, bu kanıtlar başlangıç kısmında da yer almalıdır.
- Sosyal medya paylaşımlarından ya da ev aramasından elde edilen, her bir kanıtın tarihi açıkça belirtilmelidir.
- Kanıt listesi kesin bir kronolojik sıra içinde olmalıdır.
- Sosyal medya hesapları, bir kullanıcı adı aracılığıyla tutarlı bir şekilde tanımlanmalıdır.
- Daha uzun görünen bir kanıt listesi elde etmek için, yöneltilen suçlarla herhangi bir ilişki kurulamayan, hukuki olarak alakasız sosyal medya paylaşımlarının iddianamede yer alması hiçbir şekilde kabul edilemez.

Sonuç olarak, iddianamenin bu kusurlu hali ve savcının kanıtların değerlendirilmesine ilişkin yaklaşımı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

tarafından da korunan adil ve şeffaf yargı sürecinin, Türkiye’de garanti altına alınması konusunda ciddi endişelere yol açmaktadır. Bu yüzden, özellikle de devletin yargı sisteminin gelişmesine ve tüm sanıklar için adil bir yargılamanın garanti altına alınmasına fayda sağlayacağından ötürü, Türkiye Adalet Bakanlığı’nı savcılarının eğitimi ve nitelendirilmesi konusunda tavsiyelerimizi dikkate almaya davet ediyoruz.

**PEN
NORWAY**

[/NorskPEN](#)

[@PEN_Norway](#)

[@norskpen](#)

[norskpen.no](#)